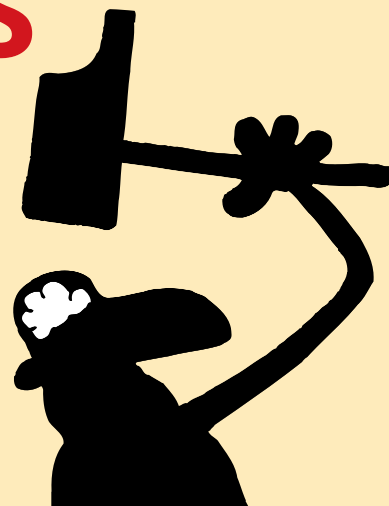
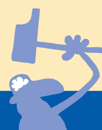
Hersenbrekers

Deel 1/10
Windows-problemen (1/2)

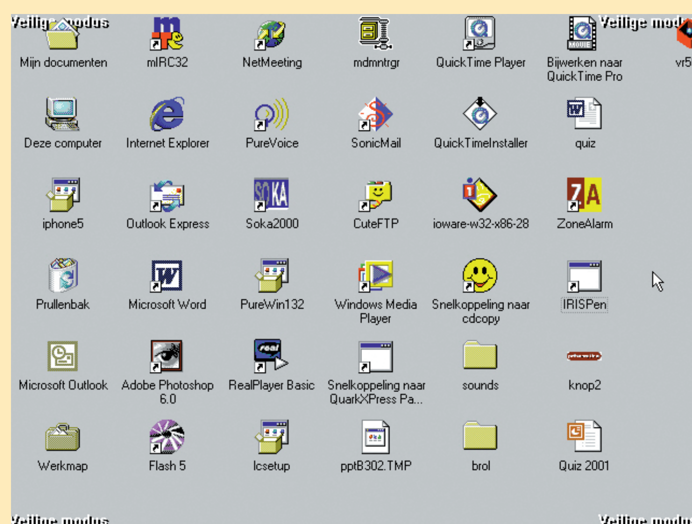
De redacties van Clickx én van Computer Idee kregen de afgelopen jaren karrenvrachten mailtjes van hun lezers te verwerken. Heel wat fanmail natuurlijk (wat had je gedacht?), maar ook berichtjes waarin lezers de redactieleden om hulp en bijstand vroegen: hun pc was gecrasht, Windows had z'n kuren of het internet bleek verdwenen…

Talloze antwoorden publiceerden wij al in onze brievenrubriek, maar toch keerden geregeld dezelfde knelpunten terug. Wij doken dus onze mailarchieven in en diepten de hardnekkigste vragen op. Die krijg je nu netjes gepresenteerd in deze reeks Hersenbrekers… In tien delen geven wij uitgebreid antwoord op frequente problemen, netjes geordend in vijf rubrieken van telkens twee artikels: Windows, pc-hardware, internet, thuisnetwerk en Office.

Valse start

Het zal je maar overkomen: op een kwade dag zet je de computer aan om even later vast te stellen dat Windows maar niet uit de startblokken geraakt! Je herstart dan je pc, maar ook dat levert niks op. Wat nu?

Je komt terecht in een minder aantrekkelijke bureauomgeving.

Stap 1

Alvast niet panikeren… die voorhamer laat je dus beter achterwege! De kans is immers groot dat een of ander (recent geïnstalleerd?) programma nukkig doet en Windows in zijn val meesleurt. We proberen daarom eerst Windows in de zogenaamde 'veilige modus' (safe mode) te krijgen. **Herstart** dus maar de pc, en hou intussen de **CTRL**-toets ingedrukt tot wanneer je een opstartmenu te zien krijgt. Hieruit selecteer je dan de optie **Veilige modus**.

Stap 2

Start je pc nu wel probleemloos op, dan moet je natuurlijk nog de dader lokaliseren, want werken in deze opstartmodus is geen pretje: alle stuurprogramma's van Windows worden immers uitgeschakeld en je komt bovendien in een minder aantrekkelijke bureauomgeving terecht:

- ga naar de **Start**-knop en selecteer **Uitvoeren**;
- tik **MSCONFIG** in en bevestig met **OK**;
- je belandt nu in het venster van het **Hulpprogramma voor systeemconfiguratie**.

Met behulp van dit programma kan je makkelijk instellen welke (stuur)programma's al dan niet automatisch mee met Windows mogen opstarten. Maak echter vóór je wijzigingen aanbrengt eerst een reservekopie via de knop **Reservekopie maken** op het tabblad **Algemeen**. Treden er nadien problemen op, dan kan je dat alsnog oplossen via de knop **Bestanden terugzetten**.

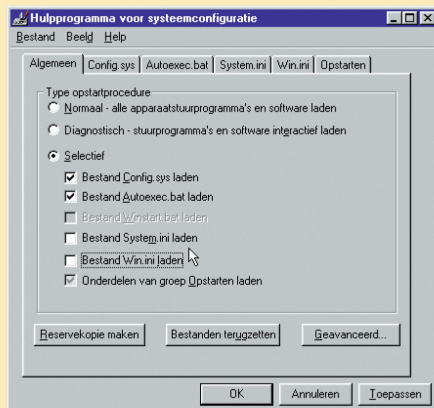
Stap 3

- Kies de optie **Selectief**;
- verwijder de vinkjes voor **Bestand System.ini laden** en **Bestand Win.ini laden**;
- bevestig je keuze met **OK**;
- sluit Windows af, en herstart op de normale wijze.

Lukt dat nog steeds niet, kijk dan verder bij Stap 4. Blijkt Windows nu wél probleemloos op te starten, dan bevindt de schuldige zich in een van beide ini-bestanden. In dit geval moet je opnieuw MSCONFIG opstarten. Ga nu naar de tabbladen 'System.ini' en 'Win.ini', en plaats een vinkje bij het bovenste se-

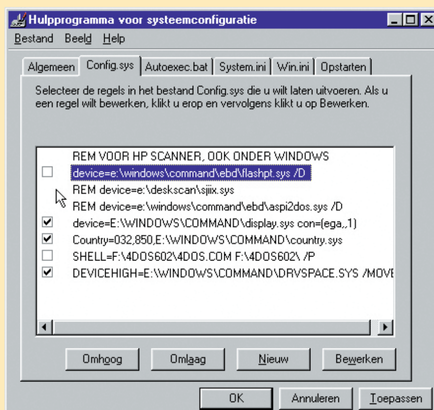
lectievakje. Bevestig met **OK** en start de pc opnieuw normaal op. Herhaal deze procedure voor elk volgend selectievakje. Zodra je pc weer hangt, weet je dat het probleem te wijten is aan een (stuur)programma dat wordt ingeladen door het laatst ingeschakelde selectievakje. Start je pc in dat geval weer in veilige modus op, en verwijder het bewuste vinkje weer. Levert dat verdwenen vinkje vroeg of laat toch problemen op, dan kijk je even na welk (stuur)programma bij dat vakje hoort. Er zal dan weinig anders op zitten dan het bewuste programma opnieuw te installeren of desnoods de (site van de) fabrikant te raadplegen: mogelijk dien je dan een up-to-date versie te downloaden.

Kies de optie Selectief.

Stap 4

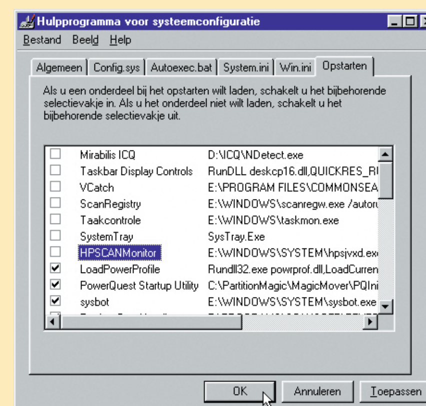
Leverde je noeste arbeid geen merkbare verbetering op, dan rest er je weinig anders dan in **MSCONFIG** op het tabblad **ALGEMEEN** de hierboven beschreven procedure te herhalen voor **BESTAND CONFIG.SYS LADEN** en **BESTAND AUTOEXEC.BAT LADEN**: de bijbehorende selectievakjes (die je ook hier één na één terug aanvinkt, telkens gevolgd door een normale herstart van de pc) vind je dan terug op de tabbladen **CONFIG.SYS** en **AUTOEXEC.BAT**.

Vink de selectievakjes op het tabblad Config.sys één na één aan.

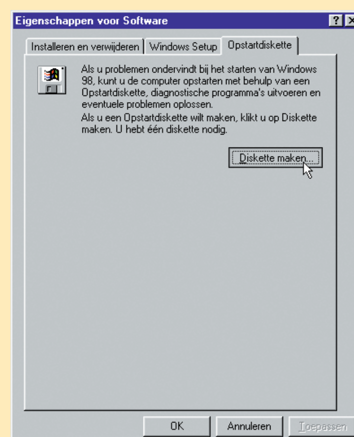
Stap 5

Leveren ook die handelingen niet het verhoopte resultaat op, dan dien je deze werkwijze nogmaals te herhalen voor **ONDERDELEN VAN GROEP OPSTARTEN LADEN**. De programma's die je voor deze groep stapsgewijs dient op te starten, tref je aan op het tabblad **OPSTARTEN**.

Ook op het tabblad Opstarten dien je de selectievakjes stap na stap aan te vinken.

Stap 6

Krijg je Windows zelfs in veilige modus niet wakker, dan dien je nog drastischer te werk te gaan. Start je pc opnieuw op, en hou alweer de **CTRL**-toets ingedrukt. In het startmenu kies je nu de optie **ALLEEN MS-DOS-PROMPT IN VEILIGE MODUS**. Start je pc nog steeds niet op óf blijkt deze optie bij jou niet beschikbaar, dan dien je met behulp van een speciale boot-

Een opstartdiskette: de redder in nood?

VAKTAAL

AUTOEXEC.BAT: Bestand dat de pc als eerste uitvoert nadat deze is opgestart. Nadat de computer is opgestart, gaat hij op zoek naar een bestand met de naam 'Autoexec.bat'. Is dat aanwezig, dan worden de daarin opgenomen opdrachten uitgevoerd.

Bureaublad: Na het starten van bijvoorbeeld Windows verschijnt een beeld dat men met wat fantasie kan zien als een bureaublad. Hierop staan verwijzingen (in de vorm van pictogrammen) naar programma's en andere objecten.

Ini-bestand: De initialisatiebestanden voor Windows. Hierin staan in normale ASCII's alle instellingen van Windows beschreven. Voor de kenners is Windows dan ook gemakkelijk te wijzigen, simpelweg door het aanpassen van deze files.

MSConfig: Hulpprogramma dat gratis bij Windows 98 en ME meegeleverd wordt. Je kan dit programma starten door op de Start-knop te drukken, selecteer dan Run of Uitvoeren en typ MSConfig. Daardoor zal er een System Configuration Utility verschijnen, dit is het controlepaneel voor het oplossen van opstartproblemen.

Stuurprogramma's (drivers): Dat zijn kleine programma's die je randapparaten en je pc op elkaar afstemmen zodat ze vlot kunnen communiceren. Meestal worden ze met de toestellen meegeleverd op diskette of cd-rom.

diskette op te starten. Die kan je steeds aanmaken van op een pc met een intacte Windows: ga naar de **START**-knop, kies **INSTELLINGEN**, **CONFIGURATIESCHERM**, **SOFTWARE**. Open het tabblad **OPSTARTDISKETTE**, druk op de knop **DISKETTE MAKEN** en volg de instructies op het scherm.

Stap 7

Krijg je je pc nu wel opgestart, dan ga je maar beter eerst even na of die niet het slachtoffer van een virus is geworden. Daarvoor moet je natuurlijk wel over een up-to-date antivirusprogramma beschikken!
Levert die speurtocht niks verontrustends op, dan tik je achter de C:\> de volgende opdracht in: **CD \WINDOWS**, gevolgd door een druk op de **ENTER**-toets – we gaan er hier wel van uit dat je Windows-map op de C:-schijf staat (staat die bijvoorbeeld op de D:-schijf, dan moet je eerst D: intikken, gevolgd door **ENTER**).
Nu tik je het commando **SCANREG /RESTORE** in (+ **ENTER**). Hiermee start je een programma op dat een eerder genomen kopie van de zo belangrijke registerbestanden van Windows terugzet over het huidige (corrupt geworden?) register heen. Je zal dan wel eerst de datum van de gewenste kopie moeten aanduiden (begin met de recentste). Zodra het kopiëren voltooid is, kan je dan je pc (proberen te) herstarten...

Stap 8

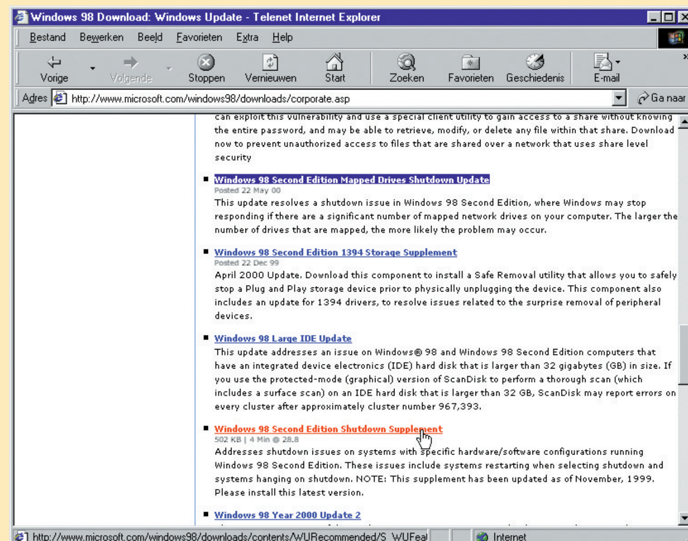
Geraak je zelfs niet tot aan die zogenaamde DOS-prompt (C:\>) of bracht de opdracht **SCANREG /RESTORE** evenmin redding, dan is er wel wat meer aan de hand! Mogelijk schort er iets aan de instellingen van je BIOS, zijn de partitiegegevens van je harde schijf corrupt geworden, of gaat het zelfs om een hardwareprobleem. Een oplossing aanreiken voor dergelijke problemen valt jammer genoeg echter buiten het bestek van deze Hersenbrekers!

Van geen ophouden

Windows vindt het besturen van je pc soms zo prettig dat hij weigert er het bijltje bij neer te leggen... zélfs als je duidelijk aangeeft dat je er mee wil ophouden! Hoe breng je nu zo'n koppige Windows aan het verstand dat hij snel en netjes moet afsluiten? Dat hangt er natuurlijk ook weer van af wat de precieze oorzaak is...

Stap 1

Als het een troost mag zijn: je bent blijkbaar niet de enige met zo'n afsluitprobleem, en zelfs Microsoft wil het geweten hebben! Op [www.microsoft.com/windows98/downloads/corporate.asp] vind je namelijk twee zogenaamde patches: programmamodules die je kan downloaden en die een en ander corrigeren. In dit geval gaat het om 'Windows 98 Second Edition Shutdown Supplement' en eventueel ook om de 'Mapped Drives Shutdown Update'. Blijkbaar geeft Windows 98 SE bij sommige configuraties afsluitproblemen en deze patches kunnen die dus verhelpen. Ben je niet zeker of je over deze 'second edition' beschikt, dan ga je

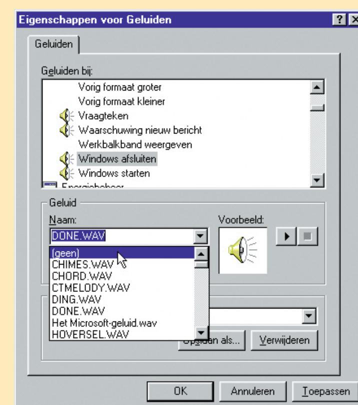

Op de site van Microsoft vind je patches.

dat snel als volgt na:
- klik op je bureaublad met de rechtermuistoets op het pictogram **DEZE COMPUTER**;
- kies **EIGENSCHAPPEN** uit het snelmenu;
- open het tabblad **ALGEMEEN**;
- ga na of je 'second edition' (tweede editie) ziet verschijnen onder **SYSTEEM**.

Stap 2

Helpen deze patches niet, dan gooien we het meteen maar over een andere boeg: misschien ben je wel de dupe van een corrupt geluidsbestandje geworden! Dat check je snel op de volgende manier:
- druk op de **START**-knop, ga naar **INSTELLINGEN** en vervolgens naar **CONFIGURATIESCHERM**;
- Dubbelklik op het pictogram **GELUIDEN**;
- Ga op zoek naar **WINDOWS AFSLUITEN**, en klik vervolgens op **GEEN** in het veld **NAAM**;
- Bevestig met **OK** en herstart je pc.

Een valse noot?

Stap 3

Check ook even of een of ander onwillig programma Windows niet belemmert in zijn afsluitpogingen! Druk daartoe de toetsencombinatie **CTRL+ALT+DELETE** in. Je krijgt dan een venster te zien waarin de nog actieve programma's staan opgesomd. Met wat geluk zie je de melding 'Reageert niet' staan achter een of meer programma's. Selecteer die dan en druk vervolgens op de knop **TAAK BEËINDIGEN**. Mogelijk krijg je enkele seconden later (nogmaals) een melding dat het programma een probleem geeft, en dien je je beslissing te bevestigen. Blijft Windows over dit programma struikelen, dan zal je het wellicht moeten verwijderen en herinstalleren.

Stap 4

Werk je met Windows 98, dan kan je ook nog het volgende uitproberen:

- klik op de **START**-knop, en kies **UITVOEREN**;
- tik de opdracht **MSCONFIG** in en bevestig met **OK**;
- druk in het tabblad **ALGEMEEN** op de knop **GEAVANCEERD...**;
- plaats een vinkje voor de optie **SNEL AFSLUITEN UITSCHAKELEN**;
- bevestig met **OK**.

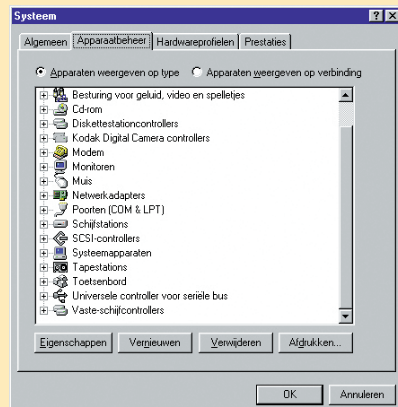

Iets trager misschien?

STAP 5

Zet dat allemaal geen aarde aan de dijk, dan ligt het misschien aan een conflict met een apparaat van je computer. Dat vlooi je als volgt uit:

- klik op je bureaublad met de rechtermuistoets op het pictogram **DEZE COMPUTER**;
- kies **EIGENSCHAPPEN** uit het snelmenu;
- open het tabblad **APPARAATBEHEER**, en zet een vinkje voor **APPARATEN WEERGEVEN OP TYPE**.

Hier alvast geen uitroeptekens te bespeuren!

Kijk goed of je bij een bepaald apparaat geen geel uitroepteken ziet staan: dat is immers een indicatie dat er een probleem is opgetreden! Wellicht moet je dit apparaat dan opnieuw installeren – of minstens van een geüpdatet stuurprogramma voorzien. We komen hier zeker op terug in een volgende 'Hersenbreker'!

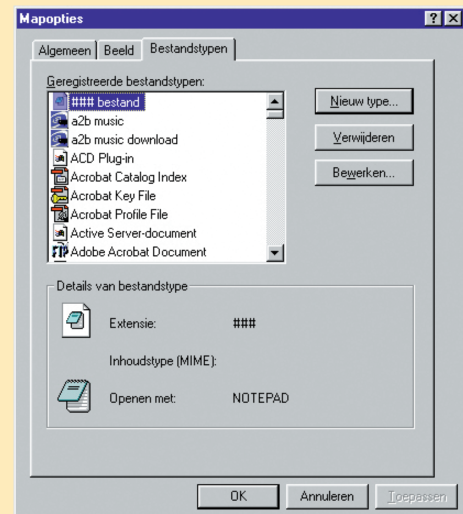
Verkeerd verbonden

Je installeert nieuwe software en blijkbaar wordt voortaan dié applicatie - en niet langer je ouwe vertrouwde programma - opgestart zodra je op een bepaald gegevensbestand klikt (zoals een webpagina of een afbeelding). Of erger nog: je dubbelklikt op een pictogram op je bureaublad en het verkeerde programma schiet wakker! Komt je bekend voor? Laten we dan snel dit varkentje wassen...

Stap 1

Een en ander heeft te maken met de vaste gewoonte van Windows om aan de hand van de extensie van een bestandsnaam (gewoonlijk de drie of vier laatste letters na het punt) te bepalen welk programma moet worden opgestart. Sommige extensies zijn intussen stevig verankerd aan bepaalde programma's: klik je bijvoorbeeld een doc-bestand aan, dan komt steevast Word op de proppen, en bij een xls-bestand komt Excel op gang. Een aantal programma's echter trachten bepaalde extensies (zoals .htm of .jpg) naar zich toe te trekken. Netscape 6 heeft bijvoorbeeld de onhebbelijke gewoonte zowat alle html-bestanden naar zich te halen. Gelukkig kan je dat nadien nog wijzigen:

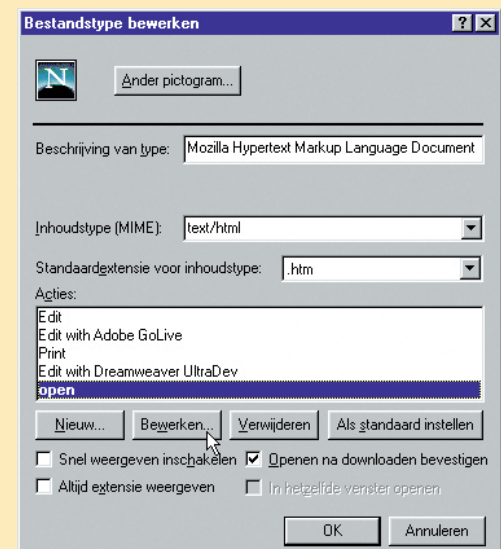
- dubbelklik op het pictogram **DEZE COMPUTER**;
- ga naar het menu **BEELD** (**EXTRA** in Windows ME) en selecteer **MAPOPTIES**;
- open het tabblad **BESTANDSTYPEN**;
- ga op zoek naar het problematische bestandstype en dubbelklik erop.

Open het tabblad bestandstypen.

Stap 2

- In Windows ME dien je nu op de knop **WIJZIGEN...** te drukken en uit de lijst het programma te selecteren dat je met het gekozen bestandstype wil associëren – bevestig vervolgens met **OK**;
- in Windows 95 of 98 kies je eerst de optie **OPEN** uit de lijst, en druk je vervolgens op de knop **BEWERKEN**. Druk nu op **BLADEREN** om de gewenste applicatie te selecteren – bevestig met **OK** en sluit de vensters.

Kies de optie Open en druk dan op de knop Bewerken.

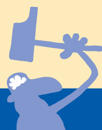
VAKTAAL

BIOS: Staat voor Basic Input/Output System. Voor een pc is dit de koppelingssoftware tussen de hardware en het besturingssysteem. Het is een programmaatje dat ingebakken zit in de geheugenchips en de communicatie tussen de verschillende onderdelen van de computer verzorgt.

Partitie: Logische schijfeenheid. Aaneengesloten deel van een harde schijf, dat geschikt gemaakt is voor een bepaald besturingssysteem. Per partitie kunnen we met een ander besturingssysteem werken. Een harde schijf kan dus bestaan uit meerdere partities, voor eventueel verschillende operating systemen.

Patch: Reparatiesoftware; vaak verhelpt een patch een bug uit een software-pakket.

Register: Een verzameling van gegevens en instellingen van Windows en alle programma's die onder Windows zijn geïnstalleerd. Bij Windows 95 is het register opgeslagen in twee verborgen bestanden, te weten 'USER.DAT' en 'SYSTEM.DAT'.

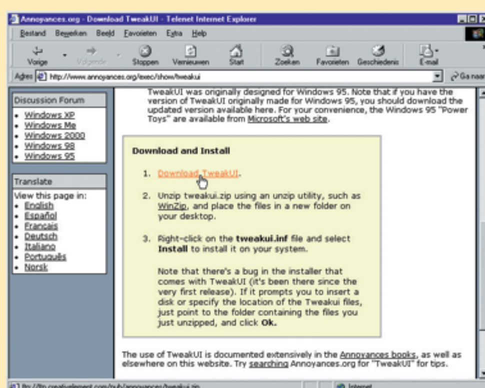

Vervelende vensters

Je hebt zoveel zorg besteed aan het design van je bureaublad en wat blijkt: telkens als Windows is opgestart, komt daar steevast een of ander venster die frisse look grondig verstoren. Hoe geraak je die spelbreker weer kwijt?

Stap 1

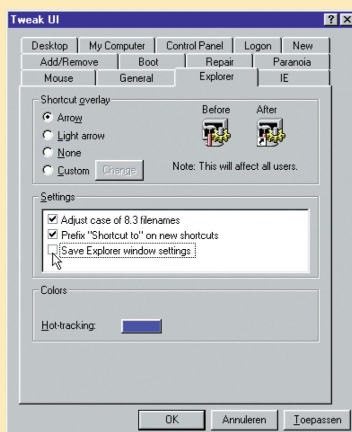
Vooraleer we ons Zwitsers zakmes bovenhalen om die vensters voorgoed naar huis te sturen, willen we alvast een preventieve tip kwijt: zorg steeds dat al je vensters en applicaties gesloten zijn (zeker ook die van je Verkenner) vooraleer je de Windows-sessie via de START-knop (optie AFSLUITEN...) afsluit. Wacht ook altijd op de melding 'U kunt uw computer nu afzetten' vooraleer je de pc effectief uitzet. Allemaal goed en wel, maar hoe geraak je intussen van die venstermiserie af? Tracht eerst uit te vissen tot welke applicatie de popupvensters behoren. Misschien zijn ze wel afkomstig van een programma dat automatisch samen met je Windows wordt opgestart? Hoe je dat uitvist, hebben we al uitvoerig toegelicht in onze eerste Hersenbreker ('Valse Start', zie Stap 2).

Je vindt het programma Tweak UI ook on line.

Stap 2

Zijn ze afkomstig van je Verkenner en krijg je ze maar niet weg, dan is het tijd om zwaarder materiaal in te zetten: Tweak UI. Een handig programma dat je terugvindt op de cd-rom van Windows 98 (in de map Tools\Reskit\PowerToy: klik met je rechtermuistoets op het bestand 'tweakui.inf' en kies INSTALLEREN in het snelmenu). Je kan het programma zelf opstarten via de START-knop, INSTELLINGEN, BUREAUBLAD, **TWEAK UI**. Zit je met een andere versie van Windows opgezadeld, dan moet je het gratis programmaatje on line gaan zoeken, bijvoorbeeld op [**www.annoyances.org/exec/show/tweakui**] (deze versie werkt zelfs in Windows 2000 en XP).

Stap 3

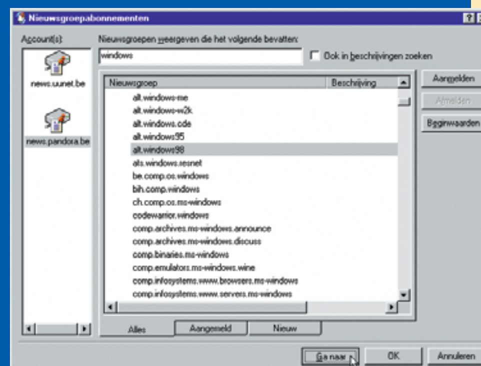
Zodra je Tweak UI hebt opgestart, krijg je een venster met een indrukwekkend aantal tabbladen te zien. Open het tabblad EXPLORER. Verwijder hier het vinkje voor de optie SAVE EXPLORER WINDOW SETTINGS. Bevestig met **OK**, verwijder je venster(s) voor het afsluiten en herstart je pc.
Oh ja, maak zeker van de gelegenheid gebruik om Tweak UI eens grondig te verkennen: je zal versteld staan van de handige mogelijkheden die het biedt. Je kan hiermee namelijk heel wat - anders ontoegankelijke - instellingen in de grafische 'user interface' van Windows bijstellen. Een aanrader!

Tweak UI: een Zwitsers zakmes.

— Toon Van Daele —

NOG MEER HULP

Laten ook onze Hersenbrekers je in de kou staan, dan mag je ons natuurlijk nog altijd mailen! Maar met wat geluk vind je wel een kant-en-klaar antwoord op het internet! Wij geven je alvast enkele tips mee:

Nieuwsgroepen ter hulp!

- **Een aantal sites legt zich speciaal toe op specifieke computerproblemen, en de toegang is bovendien vaak gratis (voorbeelden: de Microsoft Support Knowledge Base op http://support.microsoft.com, www.fix-windows.com, www.zdnet.com/filters/zdhelp, enz...)**
- **Via zoekrobots (zoals het steengoede www.google.com) kan je heel snel dergelijke supportsites lokaliseren (tik bijvoorbeeld maar eens 'support hardware problems' in).**
- **Onderschat ook de kracht van de nieuwsgroepen niet: die kan je makkelijk via je e-mailprogramma bereiken. Open in Outlook Express het menu EXTRA en selecteer NIEUWSGROEPEN. Een nieuw venster opent zich. Zie je geen nieuwsservers bij 'ACCOUNT(S)' staan, dan dien je nog het nieuwsgroep-account bij je provider aan te maken (klik in het menu EXTRA op ACCOUNTS... en vervolgens op het tabblad NIEUWS – kies vervolgens TOEVOEGEN en NIEUWS). In het bovenste veld kan je nu een sleutelwoord intikken. Je krijgt dan een lijst met nieuwsgroepen te zien die dat woord bevatten. Selecteer de gewenste nieuwsgroep en druk op GA NAAR. Even later krijg je dan een overzicht van de berichten te zien en kan je je eigen probleem ook naar de nieuwsgroep posten, ongeveer zoals je dat met een gewoon mailtje doet!**

VAKTAAL

ASCII: American Standard Code for Information Interchange. Een algemeen geaccepteerd protocol waarin de betekenis van tekens (bytes) is vastgelegd en dat wordt gebruikt om bestanden van het ene computerplatform naar het andere over te brengen. Zo staat de ASCII-code 65 voor de hoofdletter A.

Nieuwsgroepen: In nieuwsgroepen of discussiegroepen wordt gediscussieerd door middel van het zenden van e-mailberichten naar een openbare server zodat alle deelnemers aan de discussie in de nieuwsgroep die berichten kunnen lezen en reageren.